

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 8 november 2023
(OR. en)

15187/23

**Interinstitutioneel dossier:
2022/0902(APP)**

**AG 136
PE 138
INST 434
FREMP 316**

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	Raad
nr. vorig doc.:	9333/22 (EP proposal), 14904/23
Betreft:	Voorstel voor een VERORDENING VAN DE RAAD betreffende de verkiezing van de leden van het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen, tot intrekking van Besluit 76/787/EGKS, EEG, Euratom van de Raad en de aan dat besluit gehechte Akte betreffende de verkiezing van de leden van het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen ("Europese kieswet") – Oriënterend debat

1. Op 3 mei 2022 nam het Europees Parlement een ontwerp-wetgevingsvoorstel voor een nieuwe kieswet¹ aan, dat artikel 223 VWEU als rechtsgrondslag heeft.
2. Op 7 november 2022 besprak de Groep algemene zaken de belangrijkste onderdelen van het voorstel, met name de bepalingen inzake het EU-brede kiesdistrict, kiesdrempels, gendergelijkheid en de gemeenschappelijke verkiezingsdag.

¹ Doc. 9333/22.

3. De Raad (Algemene Zaken) boog zich hier op 18 oktober 2022 en 27 juni 2023 over. Tijdens die laatste zitting presenteerde het Zweedse voorzitterschap de resultaten van een enquête², waaruit bleek dat de meningen van de delegaties over tal van kwesties sterk uiteenliepen. Het (toen aanstaande) Spaanse voorzitterschap had op dat ogenblik aangegeven voornemens te zijn op basis van de enquête verder te zullen werken aan het voorstel.
4. Zoals aangekondigd tijdens de vergadering van het Comité van permanente vertegenwoordigers van 8 november, zal de Raad (Algemene Zaken) op 15 november 2023 een oriënterend debat houden op basis van de discussienota van het voorzitterschap en de vragen in de bijlage.

² Document 10278/2/23 REV 2.

"Europese kieswet"**- Discussienota van het voorzitterschap voor het oriënterend debat -**

Het Spaanse voorzitterschap kondigde aan het begin van zijn semester aan verder te zullen werken aan de Europese kieswet. Het beloofde enerzijds de lidstaten te verzoeken in de Raad Algemene Zaken (RAZ) een oriënterend debat te houden over de politiek belangrijkste kwesties, zoals het Europese kiesdistrict en transnationale lijsten. Anderzijds verbond het zich ertoe een technisch debat te houden door de artikelen waarover de lidstaten in het licht van de resultaten van de enquête van het Zweedse voorzitterschap het meest eensgezind waren, te groeperen in clusters.

In aansluiting op deze eerste toezegging, en gezien het belang dat het EP aan dit dossier hecht en het verband ervan met het bredere debat over de toekomst van Europa in het licht van de conclusies van de Conferentie over de toekomst van Europa, acht het Spaanse voorzitterschap het passend dit politieke debat in de RAZ op 15 november 2023 te houden. Dit debat is bedoeld als leidraad voor de toekomstige werkzaamheden in verband met dit voorstel, met name wat betreft de voorstellen over het Europese kiesdistrict en transnationale lijsten.

Deze kwesties zijn onder vorige voorzittersschappen in een eerste fase behandeld. Een aanzienlijk aantal lidstaten gaf aan geen transnationale lijsten te kunnen steunen. Een andere groep achtte het daarentegen van essentieel belang dat de Raad deze voorstellen grondig behandelt. Het eerste en enige politieke debat over de voorgestelde Europese kieswet werd onder het Tsjechische voorzitterschap gehouden in de RAZ van 18 oktober 2022. De lidstaten hebben toen hun eerste standpunten over deze kwesties te kennen gegeven. Uit de enquête van het Zweedse voorzitterschap over de artikelen van de voorgestelde Europese kieswet blijkt dat 13 tot 15 lidstaten elk lid van artikel 15 – betreffende één enkel kiesdistrict – als "niet aanvaardbaar" beschouwden, onder meer vanwege de grote juridische en institutionele problemen op nationaal niveau.

Het Spaanse voorzitterschap is van mening dat het harmoniseren van de kiesstelsels van de lidstaten in de Europese verkiezingen een redelijke doelstelling is die al lange tijd wordt nagestreefd, maar is zich bewust van de noodzaak om de verkiezingsbeginselen van de verschillende lidstaten, die vaak verbonden zijn met hun respectieve constitutionele kader, in ere te houden. Het Europees Parlement stelt voor een EU-breed kiesdistrict in te stellen (artikel 15), met de volgende kenmerken: 28 zetels (althans bij de eerste verkiezing), waarvan de leden door de Europese burgers worden verkozen door middel van een aparte stem naast hun stem op de nationale lijsten (artikel 12, lid 1). Bij het uitbrengen van hun stem over het EU-brede kiesdistrict zouden de burgers kiezen tussen een reeks transnationale lijsten die zijn opgesteld door de verschillende Europese kiesentiteiten (partijen, coalities, groeperingen enz.; zie artikel 2) die deelnemen.

De transnationale lijsten zouden 28 kandidaten bevatten en gesloten zijn. Het logo van de Europese kiesentiteiten zou op het stembiljet staan. De lijsten zouden drie delen met drie zetels bevatten en elk deel zou worden ingevuld met kandidaten uit de drie groepen van lidstaten die op basis van de demografische omvang worden gevormd. Tot slot zou de zetelverdeling gebeuren volgens de methode D'Hondt.

Het Spaanse voorzitterschap is voornemens de verdere technische besprekingen te houden op basis van de resultaten van de enquête van het Zweedse voorzitterschap. Daarom zou kunnen worden begonnen met de werkzaamheden in verband met het verbod op dubbel stemmen (artikel 4, leden 2 en 3) en toegankelijkheid van de stembusgang (artikel 7). Als een consensus wordt bereikt, kan een discussie over andere clusters van artikelen in verband met gender, de verkiezingscampagne of de afkondiging van de resultaten worden overwogen. Er zij op gewezen dat er bij de technische bespreking niet zal worden gefocust op hoe de artikelen precies moeten luiden, maar op welke inhoudelijke elementen aanvaardbaar zijn teneinde vorderingen te maken met de besprekingen over de tekst.

Vragen voor het debat in de Raad

- *Achten de lidstaten het haalbaar vorderingen te maken met de bespreking van de meer politieke kwesties in verband met de kieswet?*
 - *Zijn de lidstaten het eens over het basisidee van transnationale lijsten en het Europese kiesdistrict? Zijn de problemen voornamelijk van technische aard?*
-